

Den grønne agurk

Udkantsdanmark - Udkant for hvem?

Til kamp for den grønne agurk. Død over bananen

Vi lever i centrum af vores liv. Centrum ligger lige under vores fødder og breder sig ud til arbejde, skole, butikker, kunst og kultur i vores nabolag. Det er når vi spejler os i andres øjne, og når vi mærker konsekvenserne af, at arbejdspladser forsvinder, skoler og uddannelsessteder lukker og sygehusene skal flyttes et menneskeliv væk, at vi opdager, at der er noget råddent i Danmark.

I nyhederne bliver der netop nu gjort opmærksom på de problemer, der reelt er i landområderne. Det er godt og nødvendigt, for vi er nødt til at vågne op og gøre noget ved det. Men samtidig er det nødvendigt at holde fast i det, der virker og har værdi. Det er vigtigt, at vi holder fast i vort selvværd, ved at se på det, der netop er grunden til, at vi har valgt at bo her- enten fordi vi ikke er flyttet eller fordi vi er tilflyttere. Vi ser vores område som grønt og frodigt med gødning til grøde og ikke som som noget der rådner og visner væk.

Det er kampen mellem den grønne agurk og den rådne banan. De af os der bor i det bueformede område (fra Thy ned langs vestkysten over til Lolland), ser det mere som en grøn agurk: en sund grøntsag med masse af livgivende vand og en smule tørstof der på forunderlig vis holder sammen på det hele. Når man går ud og kalder vores hjem for rådne bananer føles det som et angreb på vores identitet. Især fordi de fleste af os faktisk gør en stor indsats for at få agurkerne til at blomstre og bære frugt, for at blive i havesproget. Et centralistisk Danmark gør sit for at nedkæmpe kampgejsten.

Det er ikke fordi vi højskolefolk skal vifte med Grundtvig ved hver en lejlighed, men manden havde mange gode betragtninger. Et af de mest kendte citater er "Ordet skaber, hvad det nævner", det er vel det man på dagens moderne dansk kalder for branding. Spørg Horsens om forskellen på at blive forbundet med henholdsvis fængsler og fantastiske koncerter. Derfor er det også utroligt vigtigt, at vores område får en betegnelse, som folk ser en fremtid i. Til kamp for Den Grønne Agurk!

Agurker kræver omsorg og gødning for at kunne vokse. Sådan er det også med Den Grønne Agurk.

Vi har brug for næring i form af skoler, uddannelsessteder og statslige arbejdspladser. Børnefamilier flytter kun til et område, hvis de er sikre på, at der er en skole til deres børn. Luk skolen og I lukker lokalsamfundets tilføring af næring i form af nye tilflyttere. Ringkøbing er et godt eksempel på at det kan lade sig gøre. Alene det faktum, at Skats betalingscenter ligger i Ringkøbing betyder, at de lokale tror på fremtiden, og at tilflyttere tænker, at her sker der noget.

Skat i Ringkøbing viser, at man med visioner og statslige prioriteringer kan tilføre næring til et område.

Hvorfor ikke prioritere, at der skal være skoler i de små samfund? Kør eleverne ud fra byerne, så vi får fyldt klasserne op på de små skoler. Det vil give inspiration, kvalitet og tro på fremtiden til landområderne.

Hvad skal indkants Danmark – er det sådan det hedder – med udkants Danmark?

Et hvert samfund har brug for forskellighed og kulturen og naturen som omgiver os er med til at påvirke den måde vi tænker og handler. Det var netop ikke midt i Odense, Århus eller København, at vindmølleeventyret til gavn for hele Danmark ja hele verden begyndte. Det var i en lille forblæst landsby, oven i købet kaldet Lem, at der var tradition for smedeerhvervet. Håndværkstraditionen, stædighed og en stærk vind udviklede vindmøllen.

Enhver egn må gennemtænke, hvad det er de kan og ikke mindst vil. Hvad er specielt? Hvorfor skal folk synes, at det er fantastisk at bo helt ude ved randen? Hvad skal resten af Danmark med os?

Fælles for de steder er en skøn natur. Natur og økologi - og et ansvar for vores omgivelser hænger sammen. Her er det igen folkeligheden, der kommer på banen som et fundament. Begynde i det små og lade det vokse. En egn og en højskole kan give klimadebatten et spark fremad ved at handle og ikke bare bruge ord. På Vestjyllands Højskole har vi brugt omgivelserne til at skabe et sted, hvor man kan se, føle og smage på bæredygtighed og økologi: en økologisk forsøgshave, foredragsrækker, rigtige råvarer i køkkenet og et CO2-neutralt varme- og energianlæg. Vi har handlet og ikke bare snakket.

Vi har som samfund ikke råd til at lægge områder brak, lade menneskelige og kulturelle resurser visne i en kamp, der er for hård at kæmpe alene. Tilføj statslige vidensarbejdspladser til området. Når der skal kæmpevindmøller op i Thy skal videnscentret ikke ligge i Roskilde. Historien om skat der blev flyttet til Ringkøbing er en solskinshistorie om, at det kan lade sig gøre. Forestillingens magt rækker ikke kun til det positive: Forestil jer og behandl vores område, som en rådden banan, og I vil få en rådden banan. Hvem gider bo i en rådden banan? Tænk i stedet på en grøn agurk, og I vil se agurkeblomsterne springe ud over alt.

Død over bananen, længe leve Den Grønne Agurk.

Else Mathiassen. Forstander på Vestjyllands Højskole.